

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра освітньої політики

Програма підвищення кваліфікації новопризначених
заступників керівників закладів загальної середньої освіти

**Управлінська діяльність новопризначених заступників
керівників закладів загальної середньої освіти в умовах Нової
української школи**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики
(протокол №5 від 18.05.2026 р.)

Завідувачка кафедри

Галина ЛОЇК

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою
(протокол №4 від 04.06.2026р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

Львів – 2026

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Розробники: завідувачка кафедри освітньої політики, кандидатка педагогічних наук, доцентка Лоїк Г.Б., докторка наук із держ. управління, професорка Шиян О.І., кандидат фізико-математичних наук, директор інституту Хобзей П.К., доцентка кафедри освітньої політики, д.е.н., професорка, Гургула Т. В., доцентка кафедри освітньої політики, кандидатка наук з державного управління Чушак Х.Я., доцентка кафедри освітньої політики, кандидат педагогічних наук, Барна М.М., старша викладачка кафедри, к.ю.н., Гриб К.Є., старша викладачка кафедри освітньої політики Козлова Л.Г.

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток управлінської компетентності; формування професійних компетентностей у відповідності до професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти».

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН України від 16.09.2022 № 817.

Термін дії програми: з 01.07.2026 р. до 01.07 2031 р.

Рецензент: Байовська А.М., ст викладач кафедри освітньої політики КЗ ЛОР ЛОППО;

Сислюк І.П., начальником відділу дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти Департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми:

Перехід Нової української школи на рівень базової освіти (7–9 класи) кардинально змінює підходи до управління закладом освіти. Новопризначений заступник керівника ЗЗСО опиняється в епіцентрі цих змін, де від його управлінської компетентності залежить успіх реформи на місцях. Розробка та проєктування **освітньої програми закладу** — це не просто формальне заповнення документації, а головний стратегічний інструмент реалізації нового Держстандарту базової освіти. Актуальність цієї теми зумовлена кількома критичними факторами, з якими щодня стикається сучасний менеджер освіти:

- **Навігація між свободою та стандартами:** Заступник директора має збалансувати академічну свободу вчителя (право обирати й створювати модельні та навчальні програми) із реальними інтересами й потребами учнів (дитиноцентризм).

- **Управління в умовах автономії:** Автономія школи вимагає від адміністрації вміння самостійно формувати освітню траєкторію закладу, розподіляти години навчального плану та обирати інтегровані курси, що безпосередньо впливає на конкурентоспроможність школи.
- **Забезпечення якості та безпеки:** Освітня програма є фундаментом для внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Вона координує роботу команди психолого-педагогічного супроводу в інклюзивному середовищі та інтегрує принципи безпечного й здорового простору.

Цільова група: новопризначені заступники керівників ЗЗСО.

Обсяг(тривалість) : 60 годин / 2 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: немає.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: підготовка новопризначених заступників керівників закладів загальної середньої освіти до ефективного виконання трудових функцій в умовах Нової української школи та децентралізації влади в Україні.

Завдання підвищення кваліфікації:

- навчити професійно орієнтуватися в критеріях і трудових функціях Професійного стандарту керівника ЗЗСО для планування власного професійного розвитку.
- опанувати сучасні вимоги до організації діловодства, документообігу та оформлення організаційно-розпорядчої документації в закладі освіти;
- навчити алгоритмам розробки та моделювання стратегії розвитку закладу (місії, візії, цифрової стратегії) та використання інструменту SELFIE для самооцінювання.
- розвинути навички управління процесами автономізації (академічної, фінансової, кадрової, організаційної) в умовах децентралізації освіти.
- сформулювати чітке розуміння процедур та нормативних вимог нового Положення про атестацію та етапів сертифікації педагогічних працівників для ефективного управління кадровим потенціалом.
- навчити проектувати та розробляти Освітню програму закладу освіти для предметного циклу базової середньої освіти (7–9 класи) на засадах дитиноцентризму.
- сформулювати навички аналізу й вибору модельних навчальних програм та підготовки навчальних планів, що забезпечують академічну свободу вчителя.
- Ознайомити з інструментарієм, вимогами та критеріями самооцінювання Внутрішньої системи забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) і підготовки закладу до інституційного аудиту.

- Розвинути лідерські, комунікативні та емоційно-етичні компетентності, необхідні для формування ціннісно-орієнтованої корпоративної культури та успішного бренду школи.
- Опанувати загальношкільний підхід до залучення органів самоврядування (учнів, батьків, працівників) до вирішення ключових питань закладу.
- Навчити практичній реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища, зокрема впровадженню Індексу здоров'я школи та реформуванню системи харчування.
- Ознайомити з вимогами щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності всіх учасників освітнього процесу.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- нормативно-правова компетентність (А1);
- компетентність стратегічного управління закладом загальної середньої освіти (А2);
- компетентність стратегічного управління персоналом (А3);
- компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (Б1);
- компетентність організації діяльності закладу освіти на засадах зовнішньої системи забезпечення якості освіти (Б2);
- лідерська (В1);
- емоційно-етична (В2);
- компетентність педагогічного і соціального партнерства (В3);
- здоров'язбережувальна (Г1);
- інклюзивна (Г2);
- проєктувальна (Г3);
- інноваційна (Д1);
- здатність до навчання впродовж життя (Д2);
- інформаційно-цифрова (Д3).

Очікувані результати навчання:

- забезпечує практичне впровадження Державного стандарту базової середньої освіти;
- організовує методичну роботу, консультування вчителів та моніторинг виконання ними нових вимог до оцінювання і змісту навчання;
- реалізує заходи зі стратегії розвитку персоналу, здійснюючи фаховий супровід професійного зростання педагогів та організацію їхнього навчання;
- координує внутрішню систему забезпечення якості освіти (ВСЗЯО);
- впроваджує цифрові інструменти та інноваційні практики в систему управління, забезпечуючи автоматизацію звітності, прозорість освітнього

процесу та ефективний обмін інформацією між учасниками освітнього процесу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Результати навчання оцінюються за 100-бальною системою.

Практичне завдання – 50 балів, підсумкове тестування (25 запитань) – 50 балів (правильна відповідь – 2 бали).

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Вартість: 1300 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 5-и модулів та 13-ма взаємопов'язаних тем. Після опрацювання модулів передбачено виконання практичних робіт. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 25 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники 100 балів. Прохідний бал – 70. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичну роботу та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 60 год, з них 12 год – лекційні заняття, 30 год – практична робота, 17 год – самостійна робота, 1 год – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва теми	Кількість годин			
	Теоретична складова	Практична складова	Самостійна робота	Разом
Модуль 1. Введення в управлінську роботу в умовах реалізації Нової української школи				
Інтеграційно-мотиваційне заняття. Ознайомлення з програмою. Очікування слухачів.		2		2
Тема 1.1. Професійний стандарт керівника (директора) ЗЗСО. Загальні компетентності керівника ЗЗСО		2		2
Тема 1. 2. Нормативно-правова компетентність. Головні нормативно-правові документи у галузі освіти	1		1	2
Тема 1.3. Проектування і розробка документів у роботі адміністрації ЗЗСО		2	2	4
Тема 1.4. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на рівні предметного циклу (7-9 класи). Освітня програма закладу освіти	1	2	2	5
Разом за модулем 1:	2	8	5	15
Модуль 2. Забезпечення стратегічного управління розвитком ЗЗСО				
Тема 2.1. Стратегічне управління закладом освіти. Інформаційно-цифрова та інноваційна компетентності		4		4
Тема 2.2. Управління ЗЗСО в умовах автономії та децентралізації	2	2	2	6
Тема 2.3. Стратегічне управління	2	4		6

персоналом. Навчання впродовж життя та планування особистого професійного розвитку				
Разом за модулем 2:	4	10	2	16
Модуль 3. Забезпечення управління якістю освітньої діяльності				
Тема 3.1. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності	1	2	2	5
Тема 3.2. Засади зовнішньої системи забезпечення якості освіти. Підготовка до інституційного аудиту.	1	2	2	5
Разом за модулем:	2	4	4	10
Модуль 4. Забезпечення партнерської та мережевої взаємодії				
Тема 4.1. Лідерська та емоційно-етична компетентності	1	2	1	4
Тема 4.2. Педагогічне, соціальне та мережеве партнерство	1	2	1	4
Разом за модулем:	2	4	2	8
Модуль 5. Організація безпечного і здорового освітнього середовища				
Тема 5.1. Розбудова безпечного і здорового освітнього середовища	1	2	2	5
Тема 5.2. Забезпечення інклюзивного освітнього середовища в Новій українській школі. Проектувальна компетентність	1	2	2	5
Разом за модулем:	2	4	4	10
Контрольні заходи (тестування)			1	1
Всього	12	30	18	60

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

Модуль 1. Введення в управлінську роботу в умовах реалізації Нової української школи

Тема 1.1. Професійний стандарт керівника (директора) ЗЗСО. Загальні компетентності керівника ЗЗСО.

Професійний стандарт керівники ЗЗСО. Трудові функції керівника ЗЗСО. Кореляція з професійними компетентностями. Загальні компетентності керівника ЗЗСО як фундамент для розвитку професійних компетентностей. Методичні рекомендації до використання професійного стандарту керівника ЗЗСО.

Тема 1. 2. Нормативно-правова компетентність. Головні нормативно-правові документи у галузі освіти.

Поняття про ієрархію законодавства. Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» інші підзаконні нормативно правові акти Органи управління у сфері повної загальної освіти. Повноваження КМУ, МОН, ДСЯО, органів місцевого самоврядування (засновників) в частині

ресурсного, нормативно-правового, методичного, фінансового забезпечення діяльності ЗЗСО, та контролю за їх діяльністю.

Тема 1.3. Проектування і розробка документів у роботі адміністрації ЗЗСО.

Система документаційного забезпечення управління ЗЗСО. Нормативно-методична база діловодства ЗЗСО. Організація діловодства у ЗЗСО.

Оформлення організаційно-розпорядчої документації. Документообіг у ЗЗСО. Організація документообігу у ЗЗСО. Оперативне зберігання документів.

Тема 1.4. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на рівні предметного циклу (7-9 класи). Освітня програма закладу освіти
Створення освітньої програми ЗЗСО на предметний цикл базової середньої освіти. Створення умов для реалізації прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, у тому числі реалізації академічних свобод педагогічних працівників. Дитиноцентризм як один з основоположних принципів, на якому базується освітня програма ЗЗСО. Вибір (створення) і затвердження навчальних програм предметів (інтегрованих курсів). Огляд та аналіз існуючих модельних програм та методичного забезпечення до предметного циклу ДСБСО.

Модуль 2. Забезпечення стратегічного управління розвитком ЗЗСО

Тема 2.1. Стратегічне управління закладом освіти. Інформаційно-цифрова та інноваційна компетентності.

Формулювання стратегічної мети, місії та візії закладу. Моделювання стратегічного розвитку ЗЗСО. Елементи управління змінами. Підтримка освітнього закладу та суб'єктів освітнього процесу в процесі змін. Планування цифрової стратегії ЗЗСО. Самооцінювання закладу освіти. Інструмент SELFIE. Основні цифрові ресурси та застосунки, необхідні для управління ЗЗСО.

Тема 2.2. Управління закладом освіти в умовах автономії та децентралізації.

Основні моделі управління освітою в зарубіжних країнах в умовах децентралізації. Визначення сутності понять «автономія», «автономія закладу освіти». Нормативно-правова база, яка обґрунтовує необхідність та актуальність запровадження автономії у діяльність закладу освіти. Роль адміністрації закладу освіти в закладі освіти, який діє в умовах автономії.

Автономія школи і якість освіти: виклики та можливості. Аналіз упровадження різних видів автономії у ЗЗСО слухачів курсу.

Тема 2.3. Стратегічне управління персоналом ЗЗСО. Навчання впродовж життя та планування особистого професійного розвитку

Нове положення про атестацію педагогічних працівників. Нормативно-правові акти в галузі освіти, які регламентують атестацію педагогічних працівників. Основні норми Положення про атестацію педагогічних

працівників. Зміни основних принципів, норм, порядку атестації. Порядок проведення атестації педагогічних працівників, підвищення їх кваліфікації в закладі, установі освіти. Повноваження атестаційних комісій та керівництва закладу освіти в атестації педагогічних працівників. Атестація в умовах надзвичайних ситуацій. Права та обов'язки педагогічних працівників в їх атестації. Дотримання норм Положення про атестацію – унеможливлення правових та фінансових порушень. Вирішення проблемних ситуацій в атестації педагогічних працівників. Сучасні підходи до оцінювання професійних компетентностей педагогів: сертифікація. Концептуальні засади НУШ та професійний стандарт вчителя. Етапи сертифікації (незалежне тестування, самооцінювання власної педагогічної майстерності, вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації). Здійснення самооцінювання власної педагогічної майстерності на засадах доброчесності: робота з Анкетою самооцінювання вчителя. Планування власного професійного розвитку.

Модуль 3. Забезпечення управління якістю освітньої діяльності

Тема 3.1. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності

Визначення компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу. Підходи та інструментарій для визначення політик і процедур вивчення освітньої діяльності закладу.

Вимоги, критерії та індикатори для самооцінювання якості освітньої діяльності. Забезпечення оперативного керування процесом вивчення та самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти. Періодичність і терміни самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти. Узагальнення результатів вивчення освітньої діяльності закладу та визначення рівня її якості. Визначення критеріїв та індикаторів вивчення і вирішення проблем у ЗЗСО. Аналіз результатів самооцінювання освітньої діяльності ЗЗСО. Виявлення проблем за окремими напрямками освітньої діяльності. Визначення шляхів вирішення проблем.

Тема 3.2. Засади зовнішньої системи забезпечення якості освіти. Підготовка до інституційного аудиту

Державна політика в системі забезпечення якості освіти в Україні. Зовнішня система забезпечення якості освіти. Інституційний аудит, громадська акредитація, зовнішній моніторинг якості освіти. Зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання учнів. Аналіз та врахування результатів інституційного аудиту через удосконалення освітнього й управлінського процесів. Заходи щодо ініціювання та/або сприяння проведенню зовнішнього моніторингу якості освіти та/або освітньої діяльності ЗЗСО.

Модуль 4. Забезпечення партнерської та мережевої взаємодії.

Тема 4.1. Лідерська та емоційно-етична компетентності

Функції лідера-керівника. Технології здійснення позитивного впливу на колектив, окремих осіб і групи осіб з метою досягти стратегічні цілі ЗЗСО. Професійна культура керівника ЗЗСО в умовах НУШ. Управління, засноване на цінностях. Особливості комунікації в ЗЗСО. Роль адміністрації. Забезпечення ефективної комунікації та взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Імідж та бренд ЗЗСО. Основи маркетингу для потреб ЗЗСО. Представлення інтересів закладу освіти у зовнішньому середовищі.

Тема 4.2. Педагогічне, соціальне та мережеве партнерство.

Організація конструктивної взаємодії усіх учасників освітнього та управлінського процесів. Роль адміністрації ЗЗСО в підтримці органів самоврядування працівників ЗЗСО, здобувачів освіти та їхніх батьків/опікунів. Застосування загальношкільного підходу до вирішення питань загальношкільної ваги. Школа і територіальна громада: побудова партнерства. Картування громади: перший крок до налагодження партнерських стосунків. Співпраця з громадою задля розвитку громадянських та соціальних компетентностей здобувачів освіти.

Модуль 5. Організація безпечного і здорового освітнього середовища

Тема 5.1. Розбудова безпечного і здорового освітнього середовища.

Нормативно-правове забезпечення Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у ЗЗСО. Безпечне освітнє середовище, поняття та складові. Структура та особливості безпечного освітнього середовища. Добробут школи та учасників освітнього процесу. Складники здорового середовища школи. Індекс здоров'я школи. Забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних особливостей, потреб, інтересів. Забезпечення умов праці для працівників закладу освіти, з урахуванням санітарних норм і правил Організація заходів з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу. Удосконалення харчування у ЗЗСО. Реформування системи харчування в закладах освіти.

Тема 5.2. Забезпечення інклюзивного освітнього середовища в Новій українській школі. Проєктувальна компетентність.

Інклюзивне навчання. Нормативно-правове забезпечення. Психолого-педагогічний супровід учнів із особливими потребами: організація та забезпечення. Інклюзивне освітнє середовище і його забезпечення. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини в закладі освіти. Проєктування задля забезпечення умов реалізації НУШ.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичне завдання: «Управлінський кейс»

Назва: «Розробка дорожньої карти змін для закладу освіти».

Опис завдання: Уявіть, що ви проводите аудит свого закладу освіти. Ваше завдання — розробити **міні-проект розвитку** за наступною структурою:

1. **Діагностика:** Оберіть одну проблемну зону (наприклад: *низька цифровізація управлінських процесів, неефективна система комунікації з батьками або неповна відповідність внутрішньої системи якості вимогам законодавства*).
2. **Цілепокладання:** Сформулюйте стратегічну мету (SMART-ціль) для вирішення цієї проблеми на наступний навчальний рік.
3. **Нормативна база:** Перелічіть нормативні документи (Закони, Положення, Стандарти), на які ви будете спиратися при впровадженні змін.
4. **Реалізація:** Опишіть три перші кроки, які ви зробите, щоб отримати підтримку колективу (технології впливу, делегування, мотивація).
5. **Оцінювання:** Які індикатори (показники) будуть свідчити про те, що зміни успішні? (Наприклад: використання конкретних цифрових інструментів, рівень задоволеності батьків/учнів, результати внутрішнього моніторингу).

Практичне завдання: створити Освітню програму ЗЗСО для предметного циклу (7-9 класи).

Структура:

1. Діагностика кадрового та методичного потенціалу

- **Завдання:** Проаналізуйте готовність вашої команди до впровадження нових модельних програм.
- **Ключове питання:** Чи готові вчителі до викладання інтегрованих курсів? Які прогалини в методичному забезпеченні потрібно закрити до 1 вересня?

2. Конструювання навчального плану

- **Завдання:** Сформуйте модель навчального плану, яка максимально реалізує дитиноцентризм.
- **Ключове питання:** Як розподілити години варіативної складової, щоб вони відповідали запитам учнів та батьків, а не просто «закривали» сітку? Які курси за вибором стануть «фішкою» вашого закладу?

3. Процедура оцінювання

- **Завдання:** Розробіть механізм переходу від формального оцінювання до формувального.
- **Ключове питання:** Як прописати в Освітній програмі критерії, зрозумілі для учня, і як навчити вчителів не просто ставити оцінку, а давати конструктивний зворотний зв'язок?

4. Вибір цифрових інструментів та освітніх технологій

- **Завдання:** Оберіть «цифровий пакет» для реалізації програми.
- **Ключове питання:** Які цифрові платформи (наприклад, для змішаного навчання чи роботи з проектами) стануть обов'язковими для вчителів 7–9 класів? Як ви забезпечите єдиний стандарт роботи в цифровому середовищі?

5. Оцінювання ефективності

- **Завдання:** Визначте, як ви будете перевіряти, чи працює ваша програма.
- **Ключове питання:** Які 3-5 індикаторів (наприклад, рівень мотивації учнів, якість виконання проектних робіт, відсутність скарг батьків) свідчитимуть, що програма стала успішною, а не залишилася просто папкою документів?

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Як професійний стандарт керівника ЗЗСО корелює з вашими щоденними трудовими функціями? Які з загальних компетентностей (лідерство, комунікація, стратегічне планування) потребують вашого особистого розвитку?
2. Яким чином ви реалізуєте принцип «дитиноцентризму» під час затвердження освітньої програми закладу та вибору модельних навчальних програм?
3. Які кроки ви зробите для формування місії та візії школи, щоб вони не стали «формальними» документами, а стали життєвою філософією колективу?
4. Які переваги та ризики для вашого закладу несе розширення автономії в умовах децентралізації?
5. Чим відрізняється внутрішня система забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) від зовнішнього інституційного аудиту? Як зробити процес самооцінювання інструментом розвитку, а не «звітування для галочки»?
6. Які інструменти маркетингу та PR ви вже використовуєте для формування позитивного іміджу закладу?
7. Як ви працюєте з «кризовими» комунікаціями (наприклад, конфлікти з батьками)?
8. Які кроки ви вже зробили (або плануєте зробити) для розбудови безпечного освітнього середовища, враховуючи виклики воєнного часу?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України про освіту (2017): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України про повну загальну середню освіту (2020): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Державний стандарт базової середньої освіти (2021): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
4. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/80696/
5. Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)": <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>
6. Професійний стандарт за професією «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profesijnij-standart-kerivnika-direktora-zakladu-zagalnoyi-serednoyi->

- osviti?fbclid=IwAR1qHoY--PVVbTeMcFUWHMyqJAQ5MeFcIgX5nFHI8xFVq-W7c7-ZsXkQ8FI
7. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
 8. Нова українська школа: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
 9. Нова українська школа: концептуальні засади (2016): <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
 10. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>
 11. Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа”: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-%D1%80>
 12. Результати дослідження PISA (2018): <http://testportal.gov.ua/2019/12/03/rezultaty-pisa-svoyeridnyj-dorogovkaz-dlya-pidvyshhennya-yakosti-natsionalnoyi-osvity/>
 13. Абетка для директора (ДСЯО) - https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf

Основна література

1. Академічна доброчесність у середній освіті. Методичні рекомендації / упорядник: Євген Ніколаєв. – К., 2021.
2. Даниленко, Л. І., Карамушка, Л. М. (2003). Освітній менеджмент. К.: Шкільний світ.
3. Кремень, В. Г., Ковбасюк, Ю. В. (2014). Освіта дорослих: енциклопедичний словник. К.: Основа.
4. Методичний путівник керівника НУШ: на допомогу директору та заступнику директора закладу загальної середньої освіти / Укл. Г.О. Щербиніна. – Київ – Краматорськ: інформаційно-видавничий відділ, 2023. – 127 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1faqwBtYXx_mbSN0IQeKhcltDsvmnEUtu/view
5. Методичні рекомендації щодо забезпечення академічної доброчесності в закладах загальної середньої та позашкільної освіти / Авторський колектив, за ред. І. Ю. Поліщук. Київ: Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент освіти і науки, КПНЗ «Київська Мала академія наук учнівської молоді». 2021. 46 с.
6. Освітні програми (2024), МОН України <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi>
7. Освітній менеджмент в умовах змін: навч. пос. України, Н. А. П. Н. (2011). Ін-т менеджменту освіти НАПН України, Луган. обл. ін.-т післядиплом. пед. освіти. Луганськ: Рєзніков В. С.

8. Порядок проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм (2022) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0778-22#Text>
9. Рекомендації щодо забезпечення прозорості та доброчесності в діяльності закладів загальної середньої освіти – посібник «Освітній навігатор» (наказ МОН від 15.05.2025 № 734).
10. Створення власної освітньої програми: поради для директора школи (2021), ДСЯО https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/Osvitnya_programa_shkoli_2021.png
11. Як оцінювати в НУШ : методичний посібник. (2025). МОН України https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/otsinyuvannya/metodychnyi-posibnyk-iak-otsiniuvaty-v-nush?_cf_chl_tk=TjACbH8c7mxUWh9y0sKFHLyyKY.42Ts4Tt_pZbBevw-1768394355-1.0.1.1-6jmgalsD9fmJ1PLXeF27GeiTEw0I4vpCLpoh6fj5qOU